

Nijsbrief jannewaris 2021

Wy wurkje oan in moai Alddjip

Gebiedsinrichting Koningsdiep

Voorwoord

Een bijzondere overdracht mochten we doen op 1 oktober in de Hemrikkerscharren-Oost. Samen met gedeputeerde Hoogland hebben wij 39 hectare nieuw ingerichte natuur overgedragen aan Staatsbosbeheer en drie particuliere grondeigenaren. Met name de laatsten maken deze overdracht bijzonder. Het is een prachtig resultaat als er ook particuliere grondeigenaren zijn die hun bijdrage willen en kunnen leveren aan het vergroten van biodiversiteit onder andere door het (beter) vasthouden van water in onze natuurgebieden. Vanuit de commissie werken we hier van harte aan en ondersteunen deze particuliere initiatieven graag.

Ondanks de beperkingen door het coronavirus gaan we gestaag, maar vastbesloten door met de verdere planvorming voor de midden- en bovenloop van het Alddjip. Voor deze planvorming wordt op dit moment hard gewerkt aan de inrichting van een goede MER-

procedure. MER staat voor Milieu Effect Rapportage. Zo kunnen we goede en afgewogen plannen maken voor de inrichting van dit prachtige gebied. In deze nieuwsbrief kun u hier meer over lezen.

Als gebiedscommissie krijgen we regelmatig vragen. Sommige van deze vragen behandelen we ook in de nieuwsbrieven, in de rubriek 'vragen uit de streek'. U vindt de vraag van deze editie op pagina 3.

Vragen kunt u natuurlijk ook stellen als we dit jaar opnieuw informatiebijeenkomsten gaan organiseren in het gebied en de eerste stappen in de MER-procedure voor de midden- en bovenloop van het Alddjip met u kunnen delen. De beste wensen voor 2021 en wij hopen van harte u weer te kunnen ontmoeten in dit nieuwe jaar.

Tineke Jagersma

Oplevering Hemrikkerscharren-Oost op 1 oktober en beeld van het Alddjip bij 't Kopje

Werkzaamheden bij Oude Bosch

Wat is allemaal klaar?

Slotpleats

Vlakbij de Slotpleats in Bakkefean is in het bos een stuk grasland ingericht voor Natuurnetwerk Nederland. De inrichting van dit perceel aan de Zwarte Singel is onderdeel van de tweede module van gebiedsinrichting Koningsdiep en is voor de zomer van 2020 afgerond. Om verdroging van de natuur te voorkomen is hier de waterhuishouding aangepakt. Enkele sloten zijn minder diep gemaakt of gedempt. Duikers en stuwtjes zorgen ervoor dat het hogere waterpeil nu goed te regelen is. Verder is er een poel gegraven in het perceel. Deze vangt water op en houdt het vast. Op de oevers van de poel zullen de oeverplanten zich de komende jaren verder ontwikkelen. Dit maakt het tot een fijne plek voor bijzondere soorten zoals de poelkiker, heikikker, kamsalamander en vuurlibel.

De buitenste randen van het perceel liggen wat hoger en zijn daarom wat droger. Dit is geschikt leefgebied voor vlinders zoals de bruine vuurvlinder. De oevers lopen licht glooiend omhoog naar de omgeving en zijn daardoor vochtig. Hier kan zich nat grasland ontwikkelen. Deze afwisseling zorgt ervoor dat bijzondere planten zich kunnen ontwikkelen. Natuurmonumenten is de eigenaar van het perceel en beheert het perceel en de poel.

Links: poel bij de Slotpleats, rechts: het bosje 't Kopje

Hemrikkerscharren-Oost

Op 1 oktober droegen voorzitter Tineke Jagersma en gedeputeerde Douwe Hoogland de inrichting van enkele natuurpercelen over aan de eigenaren van de gronden. Het gaat om een gebied van zo'n 39 hectare ten noorden van Hemrik. Ook hier zijn slootjes minder diep gemaakt of gedempt en er zijn stuwtjes vervangen. Dit draagt bij aan het vasthouden van meer water in het gebied. Rond de beek Alddjip zorgt dat ervoor dat vochtig hooiland met dotterbloemen zich verder kan ontwikkelen. Wat verder van de beek vandaan zijn de percelen wat droger, zodat zich daar kruidenrijk en heischraal grasland kan ontwikkelen.

De bosrand bij 't Kopje is een stukje teruggezet en aangevuld met besdragende struiken. Dat maakt de overgang tussen bos en veld een stuk natuurlijker. Ook ontstaat er ruimte voor meer biodiversiteit. Voor amfibieën, insecten, vogels, vlinders en libellen is het een ontzettend fijne plek. In de buurt van Heidehuizen is een steile oever gemaakt langs de beek, waar de ijsvogel kan nestelen.

De inrichting van de percelen is overgedragen aan de eigenaren van de gronden: Staatsbosbeheer en enkele particulieren. Ongeveer 10 hectare van dit natuurgebied is nog in eigendom van provincie Fryslân. In de loop van 2021 wordt voor dit gebied via bekendmaking en inschrijving een goede natuurbeheerder gezocht.

Oude Bosch

De werkzaamheden bij Oude Bosch zijn eind augustus van start gegaan. Hier is gewerkt aan enkele poelen en het stimuleren van heidegroei. Ook legden we enkele kleine akkers, boomwallen en een wandelpad aan. Voor de werkzaamheden bij Oude Bosch was er geld beschikbaar vanuit de Regiodeal Zuidoost Friesland.

Tijdens de grondwerkzaamheden is door stichting Historisch Belang archeologisch veldwerk verricht. Dit keer heeft het geen noemenswaardige vondsten opgeleverd. Meer informatie over de maatregelen bij Oude Bosch kunt u vinden op www.fryslan.frl/koningsdiep.

In voorbereiding

Planvoorbereiding midden- en bovenloop Alddjip

In de vorige nieuwsbrieven stond al dat we zijn gestart met de voorbereiding van plannen voor de midden- en bovenloop van het Alddjip. Het gaat om de inrichting van 350 hectare natuur rond de beek. Binnen deze nieuwe natuur krijgt het water in en rondom het Alddjip meer de ruimte. Zo werken wij aan beekdalherstel en een goede leefomgeving voor mens, plant en dier.

Voordat we met de inrichting van dit gebied starten, gaan we een Milieu en Effect Rapportage (MER) en inrichtingsplan opstellen. Tijdens dit MER-proces bekijken we verschillende opties voor de inrichting. Zo kunnen we de uiteindelijke keuze voor de inrichting op een goede manier onderbouwen en in een inrichtingsplan uitwerken. Als eerste stap in dit proces wordt een Notitie Detail en Reikwijdte (NRD) opgesteld. In dit document staan de doelen voor het beekdalherstel, de bandbreedte waar de verschillende inrichtingsopties binnen moeten vallen en de wetten en regels die van toepassing zijn op de plannen. Bij het MER-proces kunnen belanghebbenden

Vragen uit de streek - Pitrus

Is pitrus natuur? Waarom zie je in natuurgebieden veel pitrus staan, hoe kan dat?

Pitrus houdt van voedselrijke grond en ontwikkelt zich goed op natte plekken. Landbouwgrond dat natuur wordt, is dus een perfecte plek. Hier zit nog veel voedsel - fosfaat en nitraat - in de bodem en gaan de waterpeilen vaak omhoog. Zo ontstaan er vaak eerst pitrusvlaktes.

Door intensief te maaien en het maaisel af te voeren maak je de grond schraler (de voeding verdwijnt langzaam uit de grond). Hoe schraler de grond wordt, hoe meer andere plantensoorten de kans krijgen zich te ontwikkelen. Zo verdwijnt langzaam de pitrus en komen er andere soorten voor in de plaats. Soms wordt de natuur een handje geholpen door de fosfaatrijke bovenlaag af te graven.

Wist u dat pitrus bescherming biedt en een fijn leefgebied is voor amfibieën, ringslangen, vogels, hazen en reeën?

op verschillende momenten reageren. Dat geldt bijvoorbeeld ook voor de NRD. Daarnaast voeren we veel gesprekken met betrokken eigenaren en partijen tijdens de planvoorbereiding.

Naar verwachting presenteren we de Notitie Detail en Reikwijdte in februari 2021. We houden u op de hoogte van de datum en de vorm waarin dit mogelijk is. Dat doen we via de digitale nieuwsbrief. Op de achterzijde van de nieuwsbrief leest u hoe u zich hiervoor aan kunt melden.

Impressiebeeld van het beekdal bij de Bakkefeanster Feart in de winter

Regiodeal

Dankzij de Regiodeal Zuidoost-Friesland kunnen we met extra geld van het Rijk alvast een water- en faunapassage onder de Bakkefeanster Feart realiseren. Deze verbinding is noodzakelijk voor de nieuwe natuurinrichting in de bovenloop van het Alddjiip. De weg en de vaart vormen nu een barrière voor dieren. Er komt een grote duiker voor het brongebied van de beek en een droge faunabuis onder de Foarwurkerswei, de Bakkefeanster Feart en het fietspad.

Door deze faunabuis kunnen dieren zich veilig verplaatsen tussen de natuurgebieden aan weerskanten. Denk hierbij aan de otter, das en waterspitsmuis maar natuurlijk profiteren andere zoogdieren, amfibieën, reptielen, insecten en vissen ook van de verbinding. De planvoorbereiding is opgestart, naar verwachting kan deze duiker in 2022 worden aangelegd.

Gebiedscommissie

In gebiedsinrichting Koningsdiep werkt de provincie Fryslân samen met de gebiedscommissie Koningsdiep, Wetterskip Fryslân, gemeente Opsterland, landbouw- en natuurorganisaties grondeigenaren en bewoners aan plannen voor het beekdal van het Alddjiip. De grootste opgaven zijn beekdalherstel en de inrichting van natuur voor Natuurnetwerk Nederland. De gebiedscommissie bestaat uit vertegenwoordigers van natuur, landbouw, water en recreatie uit de streek.

Vragen en informatie

Heeft u vragen over gebiedsinrichting Koningsdiep? Dan kunt u contact openen met het Klant Contact Centrum van de provincie Fryslân: provincie@fryslan.nl of 058 292 5925.

Wilt u op de hoogte blijven? Meldt u dan aan voor de digitale nieuwsbrief over dit project. Dat kan via www.fryslan.nl/koningsdiep. Ook vindt u daar meer informatie over de gebiedsinrichting rond het Alddjiip.